

RAADSVOORSTEL

D16.008384

DATUM 12 november 2016
AGENDAPUNT 3.05.
ONDERWERP Vaststellen Verordening VTH-Kwaliteit
PORTEFEUILLEHOUDER K. Knijn
PROGRAMMA / Wonen & Ondernemen
BELEIDSVELD Omgevingstaken
ZAAKNUMMER ZK16001253

INLEIDING Na de vuurwerkramp in Enschede en de cafébrand in Volendam zijn gemeenten samen met het kabinet gaan werken aan het verbeteren van de uitvoering van het omgevingsrecht. De verbeterpunten hebben betrekking op drie hoofdpunten:

1. kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken (vergunning, toezicht en handhaving);
2. het verbeteren van de afstemming strafrecht- bestuursrecht;
3. de bevoegdheidsverdeling overheden, interbestuurlijk toezicht en bestuurlijke drukte.

Het IPO (interprovinciaal overleg) en de VNG hebben afspraken gemaakt met het kabinet om gezamenlijk met de departementen te gaan werken aan het verbeteren van deze punten. Zo is er nu onder meer:

- een landelijk stelsel van omgevingsdiensten;
- zijn de kwaliteitscriteria 2.1. voor de uitvoering van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) taken ontwikkeld;
- en is er een landelijke handhavingsstrategie voor bestuurs- en strafrecht.

Het Rijk heeft lange tijd aangestuurd op het wettelijk vastleggen van kwaliteitscriteria. Deze kwaliteitscriteria 2.1. zijn bedoeld om de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (de VTH-taken) door gemeenten en provincies in het Omgevingsrecht te professionaliseren en de kwaliteit in de organisatie te borgen. De criteria gaan onder andere over het proces, deskundigheid, onderlinge vervangbaarheid, inhoud en kritieke massa. Dit stuitte op breed verzet vanuit de gemeenten als meest betrokken bevoegde gezag. Het bottom-up proces van vorming omgevingsdiensten zou hiermee worden doorkruist met een top-down voorgeschreven kwaliteit die bovendien sterk zou ingrijpen in nog bij gemeenten achterblijvende taken. Bij het verankeren van de afspraken in de wet zijn door de VNG en het IPO daarom nieuwe afspraken gemaakt met het kabinet.

Sindsdien werken gemeenten samen met het kabinet aan het verbeteren van de uitvoering van het omgevingsrecht. Het vaststellen van een verordening is een stap in die verbetering, zorgt voor een borging van een (minimale) kwaliteit en positioneert college en raad op de juiste wijze in dit proces. Dit voorstel voorziet hierin.

KADER De wet VTH, inhoudende een wijziging van de Wabo, verplicht gemeenten om ten minste voor de basistaken een verordening aangaande de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken vast te stellen. Volgens artikel 149 van de Gemeentewet is de raad bevoegd om verordeningen vast te stellen.

VOORSTEL Vast te stellen de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Koggenland.

ONDERBOUWING De wet VTH, die op 14 april 2016 in werking is getreden, is geschreven vanuit een stelsel dat gebaseerd is op vertrouwen en decentralisatie. Dit betekent dat een belangrijk deel van de besluitvorming over de kwaliteit van de uitvoering decentraal plaatsvindt door het bevoegde gezag. Leidend hierin is de afspraak met het kabinet dat er een landelijk kwaliteitsniveau moet worden gerealiseerd en behouden. Volgens deze wet VTH moeten gemeenten de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving decentraal gaan borgen. Dat gebeurt door middel van de bijgevoegde VTH verordening. Voor de zogenoemde basistaken zijn gemeenten verplicht om die verordening vast te stellen. Het gaat bij deze basistaken hoofdzakelijk om milieutaken die door de RUD Noord-Holland-Noord worden uitgevoerd. Voor de overige Wabo-taken, die binnen de gemeentelijke organisatie worden uitgevoerd (thuis-taken) is er een zorgplicht waarbij de inhoud en de wijze van de borging vrij staan. De wet verplicht verder dat de verordening op de schaalgrootte van de omgevingsdienst afgestemd dient te worden. Vanuit de modelverordening van de VNG/IPO is een vertaling gemaakt naar een verordening voor Noord-Holland Noord. In de verordening is er voor gekozen om voor de basistaken de kwaliteitscriteria 2.1 op te leggen aan het bevoegd gezag. Voor de overige wabo-taken (thuis-taken) krijgen de colleges de opdracht om nadere kwaliteitseisen te stellen.

De rol van de gemeenteraad.

Verplichte verordening

Het vaststellen van een verordening is volgens artikel 149 van de gemeentewet een bevoegdheid van de raad. De Wabo verplicht gemeenten om een verordening, zoals deze nu ter besluitvorming ligt, te hebben.

De voorliggende verordening is het resultaat van een regionaal proces waarin zo goed mogelijk rekening is gehouden met ieders standpunt.

Het betreft een breed gedragen product waarbij invulling wordt gegeven aan de wettelijke plicht voortvloeiend uit artikel.4 lid 2 van de Wabo, waarin gesteld wordt dat de regels die voor de basistaken bij verordening gesteld worden uniform moeten zijn.

Gedeputeerde Staten dienen gehoord te worden

Alvorens de raad de verordening VTH kan vaststellen dienen Gedeputeerde Staten van Noord-Holland te worden gehoord. Dat is vastgelegd in artikel 5.4 lid 1 onder b van de (gewijzigde) Wabo. Zoals aangegeven wordt gebruik gemaakt van een Noord-Holland Noord brede verordening. Bij het proces om tot deze verordening te komen was de Provincie ook betrokken.

Het concept van de verordening VTH (met toelichting) is dan ook toegezonden aan de provincie. Bij brief van 29 augustus 2016 hebben Gedeputeerde Staten van Noord-Holland gereageerd. Deze brief is bijgevoegd. De Provincie raadt onze gemeente aan om ook voor de overige Wabo-taken(thuistaken) de kwaliteitscriteria te hanteren. Zij ziet risico's in het afwijken van de model-verordening van de VNG en ziet het als haar taak om te beoordelen of en in hoeverre de afwijkende kwaliteitseisen kunnen worden getoetst ten opzichte van de kwaliteitscriteria 2.1.

Ons college onderkent de geschetste risico's niet. Er is landelijk bewust gekozen ruimte te laten om een eigen invulling te geven aan de verordening. We wijken juist af van de modelverordening om de gemeente in staat te stellen de kwaliteitseisen aan te passen aan de gemeentespecifieke omstandigheden. Wij verliezen daarbij niet uit het oog dat voor taken die verplicht in een Regionale Uitvoeringsdienst(RUD) zijn ondergebracht uniforme kwaliteitseisen wenselijk zijn. Op deze taken is de modelverordening dan ook gevolgd en zijn de door de provincie geschetste risico's dan ook niet aan de orde. De colleges van de overige Westfriese gemeenten delen dit standpunt en bereiden een gezamenlijke reactie naar de provincie voor.

Het staat de gemeente vrij kwaliteitseisen te stellen zoals zij die van waarde acht. Er is dan ook geen grond om deze eisen te toetsen aan de niet wettelijk verplichte kwaliteitscriteria 2.1.

Waar denken we aan bij formuleren van kwaliteitseisen voor thuistaken.

In de verordening krijgt ons college voor de taken die binnen de eigen organisatie worden uitgevoerd, de ruimte om nadere kwaliteitseisen te stellen. Uitgangspunt hierbij is dat we er naar gaan streven aan de kwaliteitscriteria 2.1. te gaan voldoen.

Uw raad heeft hiervoor naar onze mening een aantal jaren geleden al een aanzet gegeven door in de handavingsnota van onze gemeente al strenge eisen op te nemen voor het niveau van bouwplantoetsing. De medewerkers Bouwtoezicht/Wabo zijn vervolgens opgeleid om op HBO niveau toetsing en toezicht uit te kunnen voeren.

Door de komst van de Private Kwaliteitsborging in 2017/2018, waarbij marktpartijen na verloop van tijd steeds meer verantwoordelijkheden krijgen voor de bouwtechnische kwaliteit van bouwwerken, zullen we de kwaliteiten van een deel van de medewerkers anders moeten gaan inzetten. De verwachting is dat we ons dan actiever moeten richten op de kwaliteit van de bestaande gebouwde omgeving.

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

Momenteel worden door het Bureau Senze de opleidingen en praktijkervaring van onze medewerkers in beeld gebracht in relatie tot het huidige Wabo takenpakket. Via scholing willen wij deze kwaliteiten verder gaan verbeteren, zodat onze medewerkers straks de uitvoering van de Omgevingswet adequaat op kunnen pakken.

Hierbij valt overigens te constateren dat de kwaliteitscriteria 2.1. zich vooral focussen op specialistische kwaliteiten van medewerkers, terwijl deze in het kader van de omgevingswet meer als generalisten zullen moeten worden opgeleid.

Op wettelijke terreinen waar we mogelijk nog te kort schieten verwachten we door intensivering van de regionale samenwerking het benodigde kwaliteitsniveau te kunnen bereiken. Hieraan is al vorm gegeven door de regionale samenwerkingsovereenkomst op gebied van de VTH-taken. Wanneer hier in huis niet aan de kwaliteitscriteria wordt voldaan kan voor taakvelden op dat terrein de vereiste kennis bij een regiogemeente worden gehaald.

Hierbij valt bijvoorbeeld ook te denken aan de nieuwe Natuurregelgeving die in 2017 in werking zal treden. Naast extra scholing van onze medewerkers kan door inschakeling van een regiogemeente dan wel de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD NHN) aan de kwaliteitscriteria 2.1. worden voldaan.

Tenslotte denken wij er ook aan om op dit punt eisen te stellen aan marktpartijen die we inzetten bij de uitvoering van deze taken, zoals stedenbouwkundige bureaus. Met deze uitgangspunten denken wij de basis te leggen voor het nader te formuleren van beleid voor de kwaliteitscriteria 2.1. voor het taakveld dat binnen onze organisatie wordt uitgevoerd.

FINANCIEN Het vaststellen van de verordening heeft geen directe financiële consequenties. Concreet worden de kwaliteitscriteria 2.1. nu alleen vastgelegd voor de basistaken, die dus door de RUD NHN worden uitgevoerd.

COMMUNICATIE De verordening zal volgens de wettelijke eisen bekend worden gemaakt.

VERVOLG Door het vaststellen van de verordening voldoet de gemeente aan de eisen in artikel 5.4 lid 12 onder b van de Wabo, waarin de gemeenteraad wordt opgedragen regels over de uitvoering van de basistaken te stellen. Door in de verordening ons college op te dragen om ook voor de overige Wabo taken nadere kwaliteitseisen te stellen wordt een aanzet gegeven om ook de zorgplicht die gemeenten hebben op grond van artikel 5.5. Wabo, in te vullen.

Bij het opstellen van nadere kwaliteitseisen voor de eigen organisatie, zullen wij tegelijkertijd het huidige toetsingsniveau voor omgevingsvergunningen tegen het licht houden. Wij onderzoeken daarbij de mogelijkheid om – vooruitlopend op de Wet private bouwtoets – de administratieve lasten terug te dringen.

In artikel 5, lid 3 en 4 van de verordening staan afspraken tussen ons college en de raad hoe

RAADSVOORSTEL (VERVOLG)

de naleving van deze regeling wordt geborgd. Zo moeten wij u jaarlijks mededeling doen over de naleving van de kwaliteitscriteria en de nadere kwaliteitseisen en geeft zij een gemotiveerde opgave wanneer deze criteria en eisen niet worden nageleefd.

Datum college: 15 november 2016.

Burgemeester en wethouders van Koggenland.